

bir göçtür, her sorunu alt eder, her varlığa şifa verir, her yaşamı filizlendirir. Bu yaşama paylaşarak kattığımız metafiziksel masif bir tıme. Onun için el ele gönül gönüle birleşmeliyiz. Çin Seddi Koşusu benim için şimdiden büyük bir heyecana dönüşür, oldukça değişik bir yapıya var. Çin Seddi'ne Türk ve Kansersiz Yaşam Derneğimiz'in bayrağını dikeceğiz. Dünyanın, en farklı ve ikonik olarak adlandırılan üç maratonundan biri. Diğerleri de Polar Circle Marathon ve Myanmar'da gerçekleşen Bagan Temple Marathon'u. Sevgi uğruna koşacağımız yollar hiç tükenmesin. Buradan değerli okuyucularımızı kampanyamıza destek olmaya davet ediyorum.

İngiltere'de hem ekran hem de tiyatro için senaryo ve prodüksiyon yüksek lisansı yapıyorsunuz. Bu projelerinizi, edebi işlerinizle eş zamanlı yürütmeyi düşünüyor musunuz? Ve teknoloji çağında süregelen bir yaşamda; bir nebze unutulmuş "tiyatro" ne kadar önemli sizce?

Her iki platformda da oldukça yoğun çalışmalarım, hep öğrenerek sürüyor. O açıdan çok mutluyum ve şunu anladım ki bir ömür boyu öğrenci kalabilirim ve kalmalıyım da! Her bir proje ayrı bir heyecan; ayrı bir yolculuk gibi. Üretme yetisi bence yaşamın bize sunduğu; varoluşumuzun doruğundaki o müthiş haz. Yaratımın benlik ve tragedya duygusuyla olan direkt bağı, kendiyi baş başa kalmış bir insanlığı yaratıcı süreçlerin içine çeker. İnsan yaratırken kendi bilincine vakıf

olur, onu yeniden bulur. Varoluşçu Psikiyatr Rollo May'ın ifadesiyle önce bilinçsizleşir; bu bilinçsizlik kendinden geçmenin ötesinde; sonra ortaya çıkan kendimizle tümleşmektir. Yaratmak büyük bir enerji bence; bilinçli bir işle sanata dönüşen bir enerji. Konuşmamızın başında ilk sorunuzdaki o sanat, bu enerji ve onu oluşturan ruhuyla hem çok doğal hem de bir o kadar özgün diyebiliriz. Tiyatronun gönlümüzdeki büyük ve müstesna yerini ise kelimelere dökebilirim! Benim için "Sanatların Zeus'u"dur tiyatro! Gerçekliğin içinde bize yaşamın tüm anlamını, vital ve en naturalist haliyle sunan; yaşamı içinde yaşarken onun kültürel, atmosferik katmanlarından alıp büyülmüş bir realizasyon içerisine metaforik zentlere ulaştıran ve bunu yaparken bu yolculuğa bizleri de an ve an keyifle dahil eden sanatların en büyüğüdür. Jung'un varlıksal tanımında Animus ve Animaların birbirleriyle iç içe girişini, oyuncunun rolüyle yaşadığı sıra dışı ilişkinin "In Situ" naturasında buluruz tiyatrodaki. Benim edebiyat aşkıma tetikleyen en büyük güçtür tiyatro çocukluğumdan beri. Hatta ilk izlediğim ve çok etkilediğim eser; Ionescu'nun "Gerdegan"ıydı. Annemin sanat ve tiyatro-sevgisi, bizi küçük yaşlardan itibaren ayda bir iki kere tiyatro salonlarına taşıdı. Teknoloji çağında olmamızın ise, tiyatronun majisine katkısı olacağına inancındayım. Dünyanın en eski sagalardan, İrlanda kökenli Ulster Saga'da çok anlamlı bir tanım vardır: "Curadmir", yani şampiyonun hakkı. Ben sanata bakış açımda; tiyatroyu "Sanatın Curadmir'i" olarak görüyorum. Varoluşçuluğun büyüğü de beni bu konuda hiç yalnız bırakmıyor tabii! Berthold Brecht Pikoreks yapısı, S.Beckett ve Chekov en etkilediğim üsluplar. Var olsun tiyatro; var olsun sanat.

Çok okuyan bir sanatçı olarak, edebiyat söz konusu olduğunda, sizi en çok etkisi altına alan belirgin bir tema var mı? Bu hep merak konusudur, bir yazarı ne etkiler, o nelerden etkilenir diğer edebi eserler söz konusu olduğunda?

Benim için, kesinlikle hüzün duygusu. Okuduğum tüm edebi eserler arasında zamanla beni sayfalara kayıtsızca bağlayan öğenin her şeyden önce; o hüzün duygusu olduğunu keşlettim. Bu duygu hikayeden hikayeye farklı renklere bürünür; o yazarın kişiliğinin, tecrübelerinin, yaşamı kavrayış şeklinin; okuyucunun da içsel algısıyla birleşerek, sanki bir resim tualinde karıştırılan tonlar gibi, özenle bir araya getirilip yansıması şeklinde yer bulur. Peki nedir bu renkler? Marquez'in, Llosa'nın, Neruda ve Mistral'ın aşk kokan hüzünleri tartışmasız koyu kırmızıya çalar. Puskin'in, Dostoyevski'nin, Proust'un, Joyce'un ve Orhan Pamuk'un hüznü mekan ve manzarayla bütünleşir, yükseltilere kanatlanarak yücelir ve derken bir kuş gibi insanın yüreğine dalar, oradan sisli gri bir renk olur çıkar. Goethe'nin hüznü betimlemesi; Prometheus'un ellerini dikenlere bulması gibi çokulu, naif ve romantiktir. Bence onun rengi, hayran olduğu doğu mistisizmini de yanından koyu pembe almıştır; gizli ve ihtiraslı. Nietzsche'nin, Poe'nun ve Kafka'nın hüzünleri; psişik, delice, uçsuz bucaksız dokulara bürünür, sonu bir türlü gelmeyen, insanın içinden çıkamadığı dipsiz bir kuyu gibi, tüm hücrelerimizi kapkara bir gecemin ıssız siyahına çalar. Borges, Stendhal ve Flaubert ile yakalanan hüznün vurgulu pastel tonları, Yahya Kemal, Nazım Hikmet ve Yaşar Kemal ile benim içimde vatanımı çağrıştıran toprak kahvesine bulanır ve ona adadığım her özetimde o toprakta yeşeren küçük yeşil filizciklere dönüşür. A.Rand'in, Murakami ve Nabokov'un hüznü, size hiç hissettirmeden değişik bir şeffaflıkla içinize akar ve siz yine hissetmeden vücudunuzu değişik bir ironiyle terk eder; renksizdir onların hüzünleri, içinizi yakmaz. Tanpınar'ın eserlerinde hüzün; diğer tüm

duygularla kucaklaşıyor, onların arasında yavaşça erir. Mutlu bir devinimle dönüyor ve her mevsim kişiliğini koruyan güneşli bir sarıya çalar.

Emily Dickenson'ın, Hemingway ve Steinback'in hüznüleri masmavidir, havaya dağılan tüy tanecekleri gibi uçuşu, semanın etkileyici rengi kadar güzel ve hafiftir. İnsanın içinde bir boşluk hissi yaratır ve sonra aynı hisle onu doyurur.

Neden "hüzün" öyleyse?

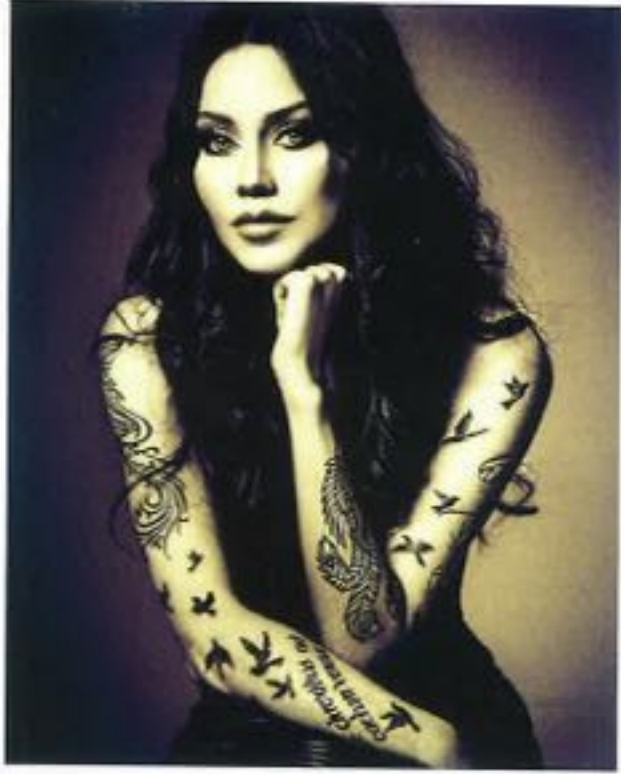
Çünkü hüzün; aşkın impromptu habitasıdır. Hüzün, doğamızın, yaşama sanatımızın olmazsa olmazıdır. Yalnızlık ve yaşamışlığın birlikteliğini simgeleyen nostaljinin iskeletidir hüzün...Bu ifadelerim yanlış anlaşılmasın lütfen; sadece edebi mahiyette tanımlarım benim.. Çünkü edebiyatta hüzün mutluluğa zıt bir eksen çizerek, okuyucuyu besleyen ve derin iz bırakan bir yapıya sahiptir ve aşk kadar kuvvetlidir.

Selin Hanım son olarak İngiltere ve Türkiye arasında bir yaşam sürmektesiniz. Bir aktivist olarak İngiltere'den bakınca nasıl bir gelecek görüyorsunuz Türkiye için?

Dünyayı ilkel çağlardan beri döndüren iç içe geçmiş iki çok önemli faktörün olduğunu biliyoruz. Bunlardan biri din yani inancın sistemi, diğeri politika yani iktidar sistemidir. Devlet kavramı da, Elfatun'un tanımıyla; bu iki öğenin bir arada devşirdiği makro insandır. Burada her ikisi içinde en önemli kriter bilgidir. Bu iki sistem organik bir bağ ile birbirinden kopmaz. Biri toplumu, tekli tanımlar; diğeri tümü kavrayan söz, ses ve sonuçtur. İkisi de hem çok önemli hem de tehlikelidir. Bilgi ile manipüle edilen tüm devlet sistemlerinde; en güzel kazanım istiktardır. Öyleyse hem insan hem de makro insan bilgili olmalıdır. Evet, sorunları olmayan coğrafya yoktur ve hiçbir ülkede tam steril bir ortamdan bahsedemeyiz.

Ama temelde; yaşam iskeletinde kırıkların sızıntılarının olması; baş başına küçük provokasyonların, çatlakların bir ülkenin yaşam istikrarını temelde zedeleyecek büyük olaylara sebep olmasına yol açar. İşte burada ülke yöneticilerinin bilgi birikimi, kendi kültürünü coğrafyasını ve dünyayı tam teşekkülle tanıma yetisi önemlidir. Çünkü sistemler arasındaki doğru manipülasyon adımları onlar atarlar. Türkiye jeo-politik açıdan dünyada önemli bir güce sahip, hem geçmiş zengin ve olgun tarihi, hem de şimdi bünyesinde barındırdığı gelecek vadedilen, en büyük sermayesi konumundaki genç nüfusuyla. Bu AB'ye girme süreçlerinde göz ardı edilen bir durumdur. Ben; birlik içinde bulunma, çaba, ödün ve ani değişimlerini çok pozitif değerlendiremeyeceğim; bu urun bir konu. Ancak devlet ve hükümetler, elinde bulundurduğu otorite hakkını; kesinlikle sağlıklı bir oto-kritik sistemi ile; baskıdan uzak sağduyu ve bilgi birikiminden ayrı düşünmeden, diktaya yönelmeden, şahsi çıkarlarını göz ardı ederek, kullanmalı yoksa ülkelerini büyük bir sosyo-politik kaosun içine sürükleyerek eriz giderler. Şu an Türkiye'de yaşanan kaosun büyük bir kısmı sadece bu hususlarla izah edilebilir.

Bizler birey olarak demokratik bir ülkede özgür ve huzurla yaşamak isteriz. Bu her bireyin; varoluşuyla geldiği temel yaşam hakkıdır. Bunu da bizim için gerçekleştirecek yöneticileri seçeriz. Bunu yapmayı değiştirme hakkımız da yine bize aittir. Ne kadar bilgi sahibi isek; o kadar bilinçli vatandaşlar haline dönüşüyoruz. Çünkü yanlış sistemlere meydan okuyan en büyük güç; bireyin özgürlük hakkına sahip çıkma arzusudur. Ama önce bunun haklı bilincine sahip çıkmalıyız. Rousseau der ki; mucizeler; kendilerini baskıdan korumak için hepsi de özgür insanlar tarafından gerçekleştirildi. Proudhon'un "Mülkiyet Hırsızlıktır" adlı tanımı altında; bireyin bu sosyo-politik kimliğini tanımlar. Maalesef ülkemizde yanlış

yorumlanan bir felsefe olan anarşinin romantizmde yatan kökleriyle değerlendirsek; insanca yaşamak isteyen birey; paradigmalara teslim olmayan, bilgi sahibi olan ama bu bilgiyi yalnızca düşünerek değil, aynı zamanda eyleyerek hayata geçiren, vaskülöz örgütlenmeyi toplumsal platforma taşınmayı hedefleyen, baskıcı her türlü mülkiyet ve otoriteye karşı gelen, siyasetin buyurganlığından etkilenmeyen bilinçli, bir o kadar da mücadeleci olmalıdır. Mülkiyet hakkı sadece bireye aittir ve devlet mekanizması bireylerinin bu hakkını korumakla yükümlüdür; ona sahip olmakla değil, iyi yönetilen bir ülke, akıllı ve duyarlı vatandaşın bilgiyi sağduyulu şekilde kullanarak, iki ana sistemi birbirine karıştırmadan, halkı arasında ayırıcılık yapmadan, liderlik ve yöneticilik vasıflarının kendi karakterleriyle simbiyotik bir ilişkisinin olmadığı, ülkesinin ve dünyanın gerçek bilgisine sahip, diplomatik ilişkilerinde ödünsüz altyapılar kurabilen ve her şeyden önemlisi; toplum bireyleri arasındaki sosyal tahammül mekanizmasını yani fikir birlikteliği veya varlık kabulü de diyebiliriz buna ve bunu sağlayabilen liderleri yönetime getirmesiyle oluşur. Sanatta; yaratıcılık, hayata sınanmaya gereksinim duymaz ama siyaset öyle değildir der Chomsky. Hayatın onayına zorunludur, yoksa hiçbir ve ülkelerde güdülen siyasetin entelektüel niteliği; iktidar ve muhalefet dengesine bağlıdır. Burada yine karşımıza; bilgi ve bilgili insan çıkar. Bizler ne kadar çok; kendimizi bilgiyle besler, ne kadar çok entelektüel bir dünya aktivisti olursak; düşünsel militalizmanın yanı sıra, geleceğini kendi yüreği ve aksiyonları ile şekillendiren birey eylemsel varlıklar, vatandaşlar ve seçmenler oluruz; ülkemiz için yine Elfatun'un deyişimiyle "filozof krallar" yani; erdemli, bilinçli, yüksek ruhlı, vizyon sahibi, adaletli ve doğru devlet adamları seçeriz. Yaşama bir kez geliyoruz; sanattan siyasete, terörden barışa; ülkemizin geleceği hepsi bizim elimizde, hepsi varlık gücüyle ilişkilidir, yeter ki güzel bir dünyada yaşamak için, başkalarının acımlarını beklemeyelim. Bunu kendimiz başaralım, bu gücümüz fazlasıyla var. Aktivist yazar June Jordan'ın deyişimiyle; "Aslında yaşamın her boyutunda beklediğimiz, kendimizdir." ■